

Dagsorden for Bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center

Onsdag den 20. juni 2018 kl 10-15, Mødelokale E041, Fødevarestyrelsen, Glostrup

Deltagere: Christine Nellemann, Peter Bollen, Adrian Smith, Jan Lund Ottesen (indtil 13.30), Axel Kornerup Hansen, Tom Bengtsen, Louise Holm Parby og Rasmus Normann Nielsen (ref.).

Afbud. Lisbeth E. Knudsen og Erwin Roggen

1. Velkomst og godkendelse af dagsordner (10.00-10.10)

Godkendt. Det blev dog bestemt, at Lisbeth E. Knudsens forslag vedr. et projekt om 3R-successer skal diskuteres på næste bestyrelsesmøde (6. september), hvor Lisbeth også er til stede.

2. Målskema 2018* (10.10-10.25 orientering)

Målskema: I forbindelse med den netop udførte tilfredshedsundersøgelse af dyrevelfærdsorganernes årsmøde, blev det fra bestyrelsens side påpeget, at tilfredshedsundersøgelser af både DVO-årsmøde og Danmarks 3R-Centers symposium fremtidigt skal forholde sig til persondataforordningen. Sekretariatet undersøger, om det kan undgås, at deltagerne skal indtaste både navn og e-mail.

I forbindelse med diskussionen af Danmarks 3R-Centers synlighed ved diverse arrangementer diskuteredes, hvilke muligheder Danmarks 3R-Center har for at møde forskere, som centeret ikke normalt er i kontakt med, idet det pointeredes, at bestyrelsesmedlemmer/sekretariat som regel deltager i arrangementer, hvor deltagerne allerede har et godt kendskab til de 3R'er. Det skal derfor overvejes, hvilke kongresser/symposier der kunne tænkes også at være relevante for en yderligere udbredelse af de 3R'er.

I forbindelse med udarbejdelsen af næste års årsrapport blev det diskuteret, hvilken (eller hvilke) ekstern institution, der skal tilbydes at bidrage til årsrapporten. Det besluttedes, at sekretariatet tager kontakt til henholdsvis stordyrhospitalet i Høje Taastrup, Foulum samt instituttet på Frederiksberg, hvor der foregår forskning i landbrugsdyr for at tilbyde de tre steder muligheden for at beskrive deres arbejde med de 3R'er på ikke-typiske forsøgsdyr.

Mht. årets 3R-pris (2018) blev det besluttet at udsende et nyhedsbrev ultimo juni for at opnå nomineringer til prisen. Deadline for indsendelse af nomineringer er 28. august, hvormed vinderen kan findes på sidste bestyrelsesmøde (6. september) inden symposiet (5.-6. november).

Mht. *Funders Principles* besluttedes det at udsende en reminder til dem, som endnu ikke har svaret. Sekretariatet udsender en sådan i august.

a. Status over 3R-projekter

Sekretariatet har opnået et godt overblik over de enkelte 3R-projekter, som har modtaget forskningsstøtte fra Danmarks 3R-Center. Sekretariatet præsenterede et oversigtsskema med samtlige projekter for bestyrelsen. Sekretariatet udbygger det eksisterende med links til de artikler, som projekterne har mundet ud i.

Bestyrelsen diskuterede projektet vedr. betydelig belastning. Det var bestyrelsens opfattelse, at de enkelte forskere har gjort meget gennem årene for at anvende så få dyr som muligt.

Bestyrelsen er opmærksom på, at der kan være tale om en vis overindberetning af dyr i denne belastningskategori. Af hensyn til kvaliteten af statistikken har både Danmarks 3R-Center, Rådet for Dyreforsøg samt Dyreforsøgstilsynet øget fokus på indberetningen.

Sekretariatet drøfter med Dyreforsøgstilsynet muligheden for et snarligt miniseminar om indberetning.

Det blev foreslået, at Danmarks 3R-Center gør det til en fast rutine at have kontakt til de forskere, som indberetter dyr i kategorien *betydelig belastning*. Det skal gøres for vise, at 3R-centeret er der for forskerne. Det aftaltes, at have stor fokus på betydelig belastning fremover.

3. Internationale møder og kontakter (10.25-10.35, orientering)

a. ScanLAS 26.-28. April 2018

Sekretariatet kunne oplyse, at Kirsten Bayer Andersen, som ikke længere arbejder i Danmarks 3R-Center, har lovet en mindre tekst om mødet, som kan benyttes i forbindelse med udarbejdelsen af Årsrapport 2018.

b. [Joint Symposium IC-3Rs and JRC \(EURL ECWAM\) den 8. maj 2018](#)

Erwin Roggen deltog på mødet og havde skrevet følgende (tilrettet, red.) om mødet, som Louise

Parby oplæste for bestyrelsen (det Hollandske NC (den nationale komite, red.) har lovet at dele alle præsentationer, samt et referat over mødet. Erwin deler disse, så snart han har fået dem:

Der deltog 9 NCs (Lux, DK, I, UK, D, PL, S, Est, NL) og Brussels Region (Regional Committee). Mødet skal betragtes som de første i en række af møder med skiftende værter. Det næste møde (i løbet af efteråret 2018) er planlagt i Stockholm og organiseres af Torsten Jakobsson et al..

Mødet var et Hollandsk initiativ, som skal ses i lyset af deres 2025 strategi, hvor de vil bestræbe sig for at opnå en førende position med hensyn til dyrefri innovation. Selve strategien blev dog ikke diskuteret i detaljer. Herman Koëter åbnede således mødet med et utvetydigt statement: NL vil ikke indgå i en diskussion af deres strategi. Begrundelserne herfor var flere: skiftende minister, ændringer i budget samt at deres 10-års-vision og tilhørende roadmaps, ikke er etableret/godkendt endnu.

Efter præsentationerne diskuteredes det, hvordan, og på hvilke områder, NCs kan arbejde sammen. Følgende områder valgtes:

- Suffering and pain - zebra fish (lead: Lux)
- Severity and cumulative suffering of animals (including GM animals) (lead: D)
- Chart on various bodies in regard to regulation, tasks and obligations (lead: PL)
- Criteria for the selection of experts (lead: NL)

Erwin kan fortælle yderligere om mødet på næste bestyrelsesmøde.

4. Sekretariatet orienterer (11.35-11.55, orientering)

a. Møde med Sveriges 3R-Center den 7. juni

Christine gav en opsummering af mødet. Begge centre er opmærksomme på, at et forstærket samarbejde er at foretrække. Fra svensk side kunne det oplyses, at Torsten Jakobsson (sekretariatschef i det svenske 3R-center) stopper pr. 1. juli.

b. Proces og tidsplan for uddeling af 3R-forskningsmidler 2019 samt call

Call og proces for uddeling af forskningsmidler (inkl. tidsplan) var udsendt til bestyrelsen til orientering. Louise Parby oplyste, at call'et slås op medio august med deadline medio oktober.

Sekretariatet sender call og procesbeskrivelse til godkendelse hos Innovationsfonden umiddelbart efter mødet.

c. Status på tilslutning til Funders' Principles

Blev drøftet tidligere på mødet.

d. Andet

Det besluttedes at spørge Ministeren (Departementet), om denne kunne være interesseret i at se en dyrefacilitet. Sekretariatet skriver til departementet.

Frokost (11.55.-12.25)

5. Regnskab 2017 og budget 2018 (12.25-12.50, orientering)

Tom gennemgik regnskabet. Det blev diskuteret, om vægtningen mellem arbejdet udført i regi af henholdsvis Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer gav et retvisende billede af virkeligheden. Den generelle holdning var, at budget for Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer var nødt til at være større, hvis der ikke var fordelene ved samkøring med DK 3R-Center.

Der skal afholdes interessentmøde (i princippet inden sommerferien), men afholdes formentlig efter ferien. Tom Bengtsen tager initiativ til mødet, som evt. afholdes i departementet.

6. Invitation fra ALTEX Edition (12.50-13.05, diskussion og beslutning)

Sekretariatet undersøger muligheden for opnå reklame for vores symposium.

7. Program for 3R-Symposium 2018 (13.05-13.35, diskussion og beslutning)

Programmet er næsten på plads. Det endelige program udsendes til bestyrelsen snarest. Sekretariatet beslutter, om der skal udarbejdes et abstracthæfte til symposiet.

a. Dato for symposium i 2019

Der blev besluttet at afholde 2019-symposiet d. 12.-13. november, så sekretariatet allerede efter

sommerferien (2018) kan påbegynde arbejdet med at invitere oplægsholdere (bl.a. Donald Ingber). Charlottehaven bookes af sekretariatet.

8. Symposium 2019 – in vitro-toksikologi i Skandinavien? (13.35-13.50, diskussion og beslutning).

Det besluttedes, at det ikke skal være en del af 3R-symposiet, hvilket Christine giver en tilbagemelding om.

9. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet (13.50-14.50, diskussion og beslutning)
(Sekretariatet modtager under dette punkt meget gerne input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med)

- a. IFRO-rapport om replacement*

Bestyrelsen var af den opfattelse, at rapportens anbefalinger ikke umiddelbart leder til ønske om yderligere undersøgelser herom udført ved IFRO.

- b. Nye/opfølgende projekt(er) om replacement

Lisbeth E. Knudsen har forslag til et replacement-projekt, som drøftes på næste møde.

- c. Støtte til systematic review-projekt

Bestyrelse var positiv i forhold til støtte. Men i givet fald med specifik aftale mellem 3R-centeret og modtager, hvor 3R-centeret definerer, hvad der skal undersøges. Det enkelte bestyrelsesmedlem gør sig tanker om, hvad der kunne være interessant at få undersøgt vha. systematic review. Ideerne diskuteres på næste bestyrelsesmøde.

- d. Refinement af metabolisembure

Louise Parby oplyste, at der meldes en opgave ind vedr. refinement af metabolisembure til svin til 2019-rulningen af ministeriets aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening med AU. Louise er i dialog med AU vedr. en projektbeskrivelse.

Det diskuteredes, om der skulle igangsættes et projekt om 3R-successer (Lisbeth). Det pointeredes, at det var vigtigt at få de gode historier frem. Bestyrelsen fremlagde mange gode eksempler på positive historier. Bestyrelsen opfordres i første omgang til at indsende sådanne succeshistorier

(gerne med kontaktpersoner). Projektet diskuteres yderligere på næste møde.

Det blev besluttet, at der skal udarbejdes et idékatalog med potentielle 3R-projekter. Sekretariatet laver udkast til katalog til bestyrelsesmødet i september.

Sekretariatet skitserer en plan for at opdatere undervisningsmaterialet med arbejdsopgaver, pris mv.

Det blev fra sekretariatets side foreslået at afholde en Replacement-workshop. Ideen diskuteres på næste møde.

10. Evt. (14.50-15.00)

Intet at bemærke